

L I B U R U A K

OMAECHEVARRIA (Fr. Ignacio): Euskera. Un poco de Gramática y algo de Morfología del Verbo vasco. Ed. Icharopena. Zarauz (1959). 320 or.

Ba-du liburu onek, azalak dion baiño mami mardulagorik. Iru ataletan bereizia dago: aditz-morfologia, aditz-paradigmak eta idazki-sailla.

Leenengo atalean, morfologian (7-59 or.), euskal-aditzaren joskera ta berezitasunak zeatz eta zientifikuki aztertzen ditu Aita Omae-etxebarriak. Ba-dakigu zenbait teoria berri ere ba-direna, ta egilleak gogorik leiantsuena leen-biziko atal ontan jarri duena; onegatik, ziur nago, ba-da emen izkuntzalari ikasientzat ere jakingarririk. Ta auentzat izango da batez ere atal au.

Bigarren atalean datoz aditz-paradigmak (61-142 or.). Paradigma aurretik adizki guziak banaka-banaka azterkatzen ditu egilleak. Paradigma-sailla onela banatzen da: 11 intransitibukoak, 22 transitibuari dagozkionak, ta 6 paradigmek zabaltzen dituzte aditz-sintetikuaren jokaerak, ibilli ta eraman eredu direla, ta azkenik beste bietan jokutzen dira erabilli, ekarri, jakin, euki, ion, eritzi, egon ta joan aditzen erarik nagusienak. Guzira 41 paradigma dira, ba. Aditza buruz ez dakitenentzat ere ba-da arkibide oso egoki bat. Arkibide au eskuetan duelarik, edonork topa dezake edozein adizkera. Atal au bai onuragarri oinbeste idazle gazteontzat. Tamalez, gipuzkera bakarrik dute paradigma auek.

Iruugarren atalak liburu erdia daramaki (142-320 or.). Aita Villasante'k eratu du idazki-bilduma au. Ogetamasei idazle dira guzira: 12 Bidasoz andikoak, 16 gipuzkoarrak ta 8 bizkaitarrak. Bilduma au aditzari begira egin bada ere, bestetarako ere balia gaitzke, eskoletan euskera irakatsi ta irakurgai egokiak ikasleeri eskuratzeko, alegia. Idazle bakoitzari bere bizitz-laburpen bat ezarri zaio; onela liburua-zear, euskal literaturaren kondairari

soaldi polita egiten diogu. Gaiñera bildu diran zati bakoitzari iztegitxo bat erantsi zaio. Iru-garren atal au ezin-obeagoa gerta dakieke gure euskal-ikastoletako ikasleeri.

Benetan liburu erosgarria auxe. Ba-du zer esanik ikasieri, bai euskal-gazteoi, baita euskaldun berriei ere.

Nai duzutenok, eskatu YAKIN'era. En-kuesta bialtzean egin dezakezute eskabidea. Sal-neurria 40 bat pesetakoa izango da.

I.'tar J. ofm.

BILBAO (Aita Felix, Arantzazuko praillea):
Ipuin-barreka. - Gráficas Ellacuria. Bilbao(1959).
280 orrialde. Salneurria, 35 laurleko.

Ona liburu barri bat. Ipuin txorta bat dogu. 1954'garren urtean Euskaltzaindiak saritu-tako ipuin-txorta. Gure Aita Felix gaztearen lu-ma bizkorretik urten daben 54 ipuin eder, barre osasungarria ta alaitasun sana sorrarazteko a-proposak. Bere euskera, bizkaiera, erri-errikoa dogu, errez-erreza. Ba-dauka sua ta gatza. Biz-kaierak berez ei dauko, danak diñoenez, grazia berezi bat ipuinetarako. Izan be Kirikiño aundi-aren lana dauko gure euskerak, eta oneri zor deutso nunbait bere fama au.

Ipuin oneek irakurritakoan auxe esan eban Aingeru Irigaray euskaltzain jaunak: -Zu, ta ipuin auek egin dituen praillea dala diozu? -Bai, Jauna. -Gezurra dirudi praille batek orren-besteraiñoko gatza ta grazia eukitea...

Zer uste eban ba Irigaray jaunak? Prai-lleak gatzbakoak dirala? Aita Felix ez beintzat. Mutilla agiri yaku bera gatz-kontuan. Benetako euskaldun osoaren berbeteak zelako giarra ta mami gizena daukon jakiteko, liburu gitxi topau-ko dozu au baiño egokiagorik. Beraz, barre egi-tea, ta barre egitea euskeraz, ba-ditu balio bi, nere ustez, liburu goxo onek.

54 ipui goxo, barregarri... gure mun-du onen damoskuzan nekeak arintzeko, biótza alai-tzeko, berebizikoak.